

Handläggare
Krister Eriksson
Telefon: 08-508 25 567**Till**
Socialnämnden**Remiss - Betänkandet Framtidens
valfrihetssystem - inom socialtjänsten (SOU
2014:2)**

1 bilaga

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden hänvisar till föreliggande tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Socialnämnden beslutar om omedelbar justering.

Gillis Hammar
FörvaltningsdirektörFredrik Jurdell
Avdelningschef**Sammanfattning**

I Socialdepartementets betänkande föreslås att Sveriges samtliga kommuner, genom en ändring i socialtjänstlagen ska vara skyldiga att skapa förutsättningar för den enskilde att välja mellan olika utförare inom hemtjänsten. Vidare föreslår utredningen hur lagarna LOU och LOV kan tillämpas i kommunerna. Socialstyrelsen föreslås få i uppdrag att utreda och utveckla lättillgänglig och kvalitetssäkrad information.

Förvaltningen instämmer i huvudsak med de framlagda förslagen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat ”Betänkandet Framtidens valfrihetssystem – inom socialtjänsten (SOU 2014:2)”, Dnr: 001-207/2014, till stadsdelsnämnderna Skarpnäck, Spånga-Tensta, Södermalm, till facknämnderna Socialnämnden och Äldrenämnden samt stadsledningskontoret och Ks råd för funktionshinderfrågor.

Ärendets beredning

Detta ärende har utarbetats inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor, strategiska enheten. Rådet för funktionshinderfrågor har behandlat ärendet den 10 april 2013.

Remissen

LOV, Lagen om valfrihetssystem, infördes den 1 januari 2009. I oktober 2013 hade 181 av landets 290 kommuner infört eller beslutat om att införa valfrihetssystem inom en eller flera verksamheter.

Ett av motiven för att införa LOV var att en mångfald av utförare skulle leda till att tjänsterna bättre anpassades till den enskildes behov. En majoritet av personerna i den undersökning utredningen genomfört anser att valfrihetssystem inom hemtjänsten bör behållas. Undersökningen visar också att 45 % av de enskilda gjort ett val av utförare. När det gäller valfrihetssystemets påverkan på kvaliteten visar utredningens studie inte på några skillnader vad gäller brukarnöjdheten i de studerade kommunerna som tillämpar respektive inte tillämpar LOV.

Utredningens förslag, bland annat baserad på den egna undersökningen, är att Sveriges samtliga kommuner, genom ändring i socialtjänstlagen, ska vara skyldiga att skapa förutsättningar för den enskilde att välja mellan olika utförare inom hemtjänsten. För att ta hänsyn till kommunernas olika förutsättningar föreslås att kommunerna själva få bestämma i vilken omfattning, d v s vilka tjänster inom hemtjänsten som ska omfattas av valfrihetssystemet. Vidare får kommunerna välja om valfriheten ska erbjudas med stöd av LOV, med stöd av LOU eller med stöd av en kombination av dessa lagar.

Utredningen har jämfört kostnader, kvalitet och effektivitet mellan 65 kommuner som tillämpar LOV och 69 kommuner som inte tillämpar LOV. Utredningen kan inte se några skillnader mellan de

båda kommungrupperna vad gäller kvalitet och effektivitet. När det gäller kostnaderna kan det konstateras att kostnadsökningen har varit lägre i de kommuner som tillämpar LOV än ökningen i de kommuner som inte tillämpar LOV.

Utredningens förslag i korthet:

Lättillgänglig och kvalitetssäkrad information

- Socialstyrelsen ges i uppdrag att utveckla och förvalta en vägledning om hur information i valfrihetssystem kan förmedlas till personer som har nedsatt beslutsförmåga.
- Socialstyrelsen ges i uppdrag att utveckla och förvalta en vägledning som stödjer den personal som ska informera de enskilda om valet av utförare.
- För att finansiera de båda vägledningarna avsätts 4 miljoner kronor.

Utökad valfrihet

- I socialtjänstlagen föreskrivs att alla kommuner ska skapa förutsättningar för den enskilde att välja utförare av hemtjänst.
- Kommunen beslutar själv vilka delar av hemtjänsten som ska omfattas av möjligheten att välja.
- Kommunen väljer själv vilket upphandlingssätt som ska användas för att uppnå valfrihet.
- De kommuner som inte tidigare ansökt om stimulansbidrag för att förbereda och utveckla valfrihetssystem ska kunna ansöka om bidrag. Även kommuner som tidigare erhållit stimulansbidrag men som därefter beslutat att inte införa valfrihetssystem ska kunna få del av medlen. För ändamålet avsätts 45 miljoner kronor som efter ansökan fördelas av Socialstyrelsen.
- För att kommunerna ska kunna utreda hur valfrihet inom särskilt boende ska kunna uppnås avsätts 10 miljoner kronor. Medlen ska efter ansökan fördelas av Socialstyrelsen.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen är positiv till utredningens förslag om att kommunerna själva får bestämma i vilken omfattning, det vill säga vilka tjänster inom hemtjänsten som ska omfattas av valfrihetssystemet. Det är också bra att kommunerna får välja om valfriheten ska erbjudas med stöd av LOV, med stöd av LOU eller med stöd av en kombination av de två lagarna.

Socialstyrelsen föreslås få två uppdrag som är kopplade till lättillgänglig och kvalitetssäkrad information. Förvaltningen vill framhålla vikten av att den enskilde och dennes företrädare samt kommunernas biståndshandläggare får de verktyg som behövs för att stödja den enskilde i valet av utförare.

Socialförvaltningen samarbetar med äldreförvaltningen i frågor om insatser av hemtjänst till personer under 65 år, men i Stockholms stad upphandlas hemtjänst enligt LOV av äldreförvaltningen. Socialförvaltningen har därför inga synpunkter på eventuella effekter av lagstiftningen när det gäller t ex krav på organisation, kompetensförsörjning och administration för upphandling av hemtjänst.

Bilaga

Betänkandet Framtidens valfrihetssystem – inom socialtjänsten (SOU 2014:2).